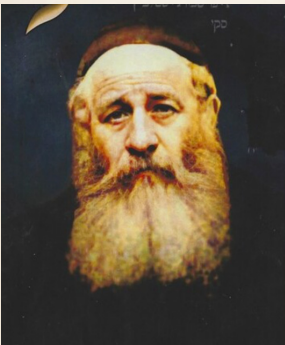

הרה"ק בעל תפארת שלמה מראדאמסק זי"ע לרגל יומא דהילולא - כ"ט אדר תרכ"ז

חותנת: "דרי מעלה עם דרי מטה - כתר" ורק כשהגיע לזכרונות' השתתף בתחינה מתוך דמעות.

פרק מיוחד ראוי להקדיש לניגונים הנפלאים אותם ה'תפארת שלמה' היה מלחין בעצמו, לזמירות שב"ק, לתפילות ולמועדי השנה. ביניהם ניגונים שהושרו על ידי כלל חסידי ראדאמסק לדורותיהם ונפוצו ברחבי פולין, לכבוד יומ"ד נביא לפניכם מספר ניגונים המיוחסים אליו ועוד חזון למועד להרחיב באוצר ניגוניו. הראשון, וואלס נפלא אשר ה'תפארת שלמה' היה מזמר בליל שב"ק על "שלום עליכם", וכן שוררו רבים מחסידי ראדאמסק.

הגה"ח ר' דוד פרקוביץ ז"ל

לפניכם (01-01) הקלטה מיוחדת ונדירה של הניגון ומקורו מפי הגה"ח ר' דוד פרקוביץ ז"ל (תרנ"ח - תשל"ו) ממעתיקי השמועה אשר הסתופף אצל רבים מגדולי החסידות בפולין, ובתר"פ עלה לארה"ק. בזכרוננו המופלא, אצר עובדות, מנהגים וניגונים, לאין שיעור, ונחשב למקור מוסמך ביותר [מעטים הם ההקלטות בו קולו נשמע בבהירות כזו]. וכן לפניכם הניגון מתוך האלבום 'ניגוני חסידי ראדאמסק' ע"י ר' חיים אדלר שליט"א (01-02).

השני, ניגון מלא רגש והתעוררות, אשר לאחרונה נתפרסם קצת, אף הוא מיוחס לבעל ההילולא. מלבד חסידי ראדאמסק ששוררו ניגון זה בהזדמנויות שונות, הניגון היה נפוץ במקומות נוספים ועוד חזון להאריך בזה. הניגון מושר גם בחצה"ק באבוב, לפניכם הניגון מפי בעל המגן ידידנו הר"ר מרדכי וואלף לאנדא שליט"א בשמחת נישואין אשר התקיים אשתקד ביומא דהילולא (01-03). בתווים אשר כתב ושימר החוקר הנודע מאיר שמעון גשוירי [גדל במיסלובצא אשר על יד סוסנובצא - מרכז חסידי ראדאמסק בשנים שלפני המלחמה] הוא ציין על ניגון זה "בני היכלא לרבי שלמה מראדאמסק" ובשנת תשכ"ו הוקלט בתוך התווים ע"י מקהלת חזנים. כאן הוא לפניכם (01-04).

ניגון נוסף נשתמר בהקלטה נדירה, על ידי הרה"ח ר' שאול הוטטערער ז"ל, מזקני חסידי באבוב, אשר סיפר כי ניגון זה הוא אחד מב' ניגונים על "אדון עולם" אשר חיבר ה'תפארת שלמה'. לפניכם הקלטה זו (01-05). נשמח אם לאחד הקוראים החשובים פרטים נוספים אודות ניגון זה.

בשבת קודש יחול יומא דהילולא של רבינו הק' רבי שלמה הכהן מראדאמסק זי"ע, שעבד את השי"ת בתורה ועבודה ברמ"ח אבריו ושס"ה גידיו. עבודה רבה השקיע ה'תפארת שלמה זי"ע בשירה וזמרה, וידועה היתה שירתו הנפלאה כשאגת הארי במתיקות נפלאה. עבודה זו החל מעת היותו אצל רבו הרה"ק רבי מאיר'ל מאפטא זי"ע וכפי שמביא הר"ר צבי הירש זילברשטיין אב"ד ביידיטשין בספרו 'נפלאות התפארת שלמה' (תרפ"ג) אריכות דברים על היות התפא"ש אצל רבו הרה"ק רבי מאיר'ל מאפטא זי"ע בחג הסוכות [על אף שרבי מאיר'ל הקפיד שכלל חסידיו יחזרו לביתם לחג, הוא התיר לרבי שלמה להישאר באפטא ואכמה"ל] ובליל יו"ט ראשון הזמינו לסוכתו, לפניכם לשון נכדו מתוך הספר: "אחר אכילת הדגים אמר הרר"מ (מאפטא), אתה אברך, הנה שמעתי עליך לאמר כי אתה יכול לנגן, זמר נא זמר כל מקדש [כי אז היה א' דסוכות בשבת], אזי פתח אא"ז את פיו בקול גילת ורנן, קולו קול עוז ועצמה בצלצלי שמע ותרועה כדרכו, עד כי נבהלו השומעים מקול נעימות קולו הערב ומפרק הרים ומשבר סלעים, והרר"מ סגר עיניו בשמעו קול זמרתו, וכמעט רקד רקידה ביושבו על הכסא מפזז ומכרכר ועשה תנועות בגופו בדביקות קדושתו, וכצפרים עפים כן עף והגביה עצמו למעלה למעלה בכל עת אשר נשמע קולו של אא"ז, וכאשר סיים אא"ז את הזמר ד' אלקי ישראל "תשועת עולמים" בקול רם ונשא, נתפעלו כולם עד כי כמעט היו רואים את הקולות של תשועת עולמים ממש. אזי פתח הרר"מ את פיו ואמר, נא אברך ישר כח לך, ואל בנו הרה"צ ר' פנחס הפך את פניו ואמר הראית נא, כי באופן כזה צריך לזמר זמירות כמו שהאברך מזמר, תדע כי האברך הזה בשעה שמזמר זמירות מונח לו שם "הוי"ה" על קצה הלשון שלו [דעם שם ד' ליגט עהם אויפן שפיץ צונג] והוא מזמר ממש כמו קול כנפי הכרובים בגן עדן באופן כזה לזמר... ואמר אא"ז שבזמר הזה כיבד אותו הרר"מ עם קדושת הניגון, כי הוא היה בדעתו שלא לבלות זמן עם זה.. אבל אז בגזירת הרר"מ שכיבד אותו בזה היה מוכרח לקבל גם את עבודת הקודש הזה וב"ה שעלה יפה יפה מאוד". עכ"ל. אכן מני אז היתה "מכבד ד' בגרונ" חלק חשוב בעבודתו את השי"ת, ובהזדמנויות שונות היה משמש כש"ץ בקולו הבוקע רקיעים.

בספר 'אהל שלמה' (תרפ"ד) ע"י נכדו של התפארת שלמה רבי יצחק מרדכי הכהן מפלאווא, מובא תיאור נפלא על תפילותיו הקדושות וז"ל: "וכולם ששמעו את תפילתו הקדושה יאמרו שמי שלא שמע את תפילתו לא שמע מעולם תפילת ידאה ורוממות כמוהו, ובדבריו הקדושים בתפילתו ובניגוניו עשה התעוררות גדולה מאוד, וקולו היה חוצב להבות אש, ואריה שאג מי לא ירא, וכל תפילתו היה בבכיות ודמעות הרבה מאוד עד אשר הכניס בלב כל השומעים התעוררות לתשובה, ואם אכן הוא נימוח..."

בכתבי עת ישנים נשתמר תיאור מיוחד אודות הנגינה אצל ה'תפארת שלמה' עם 'קאפעליא' [מקהלה] מיוחדת, באחד מהם מובאים דברי החסיד הישיש ר' מאיר מקליץ ששימש אצל ה'תפארת שלמה' ולאחר מכן אצל בנו ונכדו זי"ע: "במיוחד היה חוק קבוע אצלו לעבור לפני התיבה בתפילת מוסף בימים נוראים, עם מקהלת משוררים המלווים תפילתו בניגוניו. הוא הש"ץ, שופך נפשו בתפילה "לקל עורך דין" בדביקות ערבה ובהתלהבות עצומה... קול הש"ץ בוקע בחללו של בית המדרש בשמחה של מעלה, משבח ומזמר מתחנן ומתרפק לפני קונו בפיוטים הקדושים, וכך מגיע לפיוט "אין קצבה לשנותך" - מיד רועם קולו במארש אדיר והמשוררים אחריו, מארש מפעם ומרומם ומרקיז ומגביה עוף, בחירוף נפש גמור, הרבי רוקד במקומו והמתפללים מתרוממים עמו עד שגומר בצהלה

מכון עתיקין

יו"ר: בנימין גויפלד

עורכי תוכן: שמעון צוקער, יצחק קרימילובסקי

*

השיחה השבועית באידיש "פארגעניגון מיט עתיקין" בקו "קול מבשר"
בניו יורק 1100-444-212 שלוחה 8-9
בארה"ק 111-3333-072 שלוחה 8-9

השיחה השבועית בלשון"ק "להתענג בעתיקין",
בקו "אור עולם" 45-45-0733 שלוחה 2>2>3

לשמיעת ניגוני הגליון

התקשרו:

02-3132201 (אידיש) 02-3132202 (לשון"ק),
בארה"ק 3299535-518

אנו עובדים בימים אלו על השלמת תפקוד המערכת
הטלפונית, לתועלת המאזינים

חלק מהוצאות הגליון נתרם ע"י
הרה"ח ר' אליהו הולצמן הי"ו
ו"אנוהו" סת"ם

הרה"ח ר' הירש לייב הלוי באקאן ז"ל החזן הגדול בקשאנוב ומגדולי המלחינים בגאליציה לרגל הירצאותו - ד' ניסן תפר"ח

חלק א

ר' הירש לייב נולד בשנת תרל"ה בקאלבאסוב שבגאליציה, לאביו הרה"ח ר' יצחק [איטשע] באקאן ז"ל, מחשובי חסידי דז'קוב ומבעלי התפילה הנאים בעיר. כאשר הגיע לעול תורה ומצוות, נשלח ר' הירש לייב עם אחיו הצעיר ר' חיים [שלימים עתיד גם הוא להיות חזן בקהילות שונות ומלחין פורה] ללמוד בטארנא. בהיותו שם, הצטרף יחד עם אחיו למקהלתו של החזן הדגול בבית המדרש צאנז בטארנא, ה"ה הרה"ח ר' אלי

[חזן] בראנדסדארפער ז"ל, אחיו של הרה"ח ר' אביש מאיר בראנדסדארפער ז"ל, חזן ומשורר אצל הרה"ק בעל הדברי חיים מצאנז זי"ע. כפי שנראה להלן, בשנים אלו, מלבד התעלותו בלימוד ובעבודת הד', למד ר' הירש לייב את חכמת המוזיקה וכתבת תווים. כמו כן, ראוי להזכיר אה נוסף, ר' יודל, שגם הוא היה חזן ומלחין פורה, ובכתבת תווים היה מומחה עצום. בהגיעו לפרקו בשנת תרנ"ד-ה, מצא ר' הירש לייב את זיווגו בבית הרה"ח רבי יוסל שמעיה ז"ל, מחסידי צאנז-שינאווא [אבי משפ' שמעיה הרחבה. בסוף ימיו, עלה הוא ומשפ' לארה"ק, ומנוחתו כבוד בהר הזיתים].

לאחר נישואיו, עבר להתגורר בקירבת חותנו בצאנז, והיה מסתופף אצל הרה"ק משינאווא זי"ע ואחיו, רבי אהרן ה'קרייזער רב' זי"ע. פעם, כאשר נדרש להתייצב לצבא, נסע להרה"ק משינאווא, ובעת היכנסו בקודש פנימה, דחפו הצדיק עם מקטרתו [לולקע ציבעך] הארוכה ובוזה "הוציא" אותו מצרתו. ואכן כאשר התייצב לצבא, מיד שוחרר מאחר ואובחן כמי שאינו בריא בנפשו... לפרנסתו רכש ר' הירש לייב חנות לצבעים, אשר נוהלה בעיקר על ידי רעייתו, בעוד ר' הירש לייב מנצל את זמנו ומתייגע בתורה הק'. יחד עם זאת, התלכדו סביבו חבורה של בחורים ואברכים צעירים, איתם היה יושב ומתוועד בשירה וזמרה, עד שנקבצו למעין 'קאפעליא' - מקהלה אשר שרה עמו בזמנים שונים. בשנים אלו החל ר' הירש לייב להלחין ניגונים ויצירות, ואט אט שמו של האברך הצעיר נישא בפי החסידים בעיר צאנז ומחוצה לה. מפעם לפעם, כובד להתפלל לפני העמוד כש"ץ, ובהזדמנויות אלו היה משמיע את לחניו המיוחדים.

בין חברי אותו 'קאפעליא' היו הרה"ח ר' חיים דוד בלום הי"ד [מחשובי חסידי באבוב, חזן, ומלחין בחסד עליון,

אשר בשנת תפר"ח התקבל לרשת את תפקידו של ר' הירש לייב כחזן הבית מדרש בקשאנוב, גיסו הרה"ח ר' לייביש שמעיה, הרה"ח ר' מענדל צ'שאנובער, הרה"ח ר' משה מאנדל [אבי החזן הנודע שלמה מאנדל], הרה"ח ר' דן וואלף ועוד. כעבור עשר שנים, בשנת תרס"ה, התקבל ר' הירש לייב להיות החזן של בית מדרש הגדול בקשאנוב, ועבר לגור שם. מעת היותו בקשאנוב בתפקיד רשמי של חזן, היה מלחין ניגונים לעיתים תכופות. ללכה דוד' היה מלחין יצירות נפלאות, ול'לא תבושו' ריקודים ונעימות אשר סחפו את הקהל אל תוך השבת. ניגונים אלו היה מלמד למקהלתו, בת עשרות גברים ונערים, שהתאספו ערב ערב 'לחזרות', כדי שבשבת יידעו את הניגונים וישוררו אותם על דוכנם.

ר' הירש לייב לא רק היה החזן בעיר, הוא היה גם מוסר שיעורים בגפ"ת לבחורי החמד, ודיבר על ליבם לאהבה את השי"ת. ר' הירש לייב היה בשבילם כאב, דאג לצרכיהם ולשגשוגם הגשמי והרוחני. פעם, תינה בפניו ידידו הקרוב על כך שבנו אינו מתנהג כרצונו, ודואג הוא למצבו הרוחני. הוא סיפר לו שאף לאחרונה החל ללבוש

חליפה קצרה: "ער גייט אנגעטוהן מיט קארצן". השיב לו ר' הירש לייב: "נו איז וואס? משיח וועט אויך קומען אין קארצן!" - נו אז מה? משיח ג"כ יבוא במהרה! (ביידיש, קארצן מתפרש כ'קצר' וכ'מהר').

ר' הירש לייב אמר פעם על מה שאומרים שחזנים הם נערים [שוטים]: "השוטה מונח תמיד ב'עמוד', יחד עם הטלית מתעטפים גם בשוטה, ההבדל הוא, שמי שהוא בר דעת, משאיר שם את השוטה כאשר הוא יורד מן הדוכן..." ידיו נעורים היה לו לר' הירש לייב מימיו בטארנא, הלא הוא הגה"צ אבדק"ק טשעבין זצוק"ל שחיבבו והעריכו מאוד. פעם התבטא עליו: "העולם יודע שר' הירש לייב הוא חזן גדול, אך לא יודעים שהוא גם תלמיד חכם וירא שמיים". לאחר מלחמת העולם הראשונה, מאחר והרדיפות נגד היהודים התגברו במעשי שוד ובתקיפות נגד יהודים, בשנת תרע"ט עבר ר' הירש לייב לגור בברלין, שם שימש כחזן בבית כנסת של חסידי פולין וגאליציה. אך המצב הרוחני שם לא מצא חן בעיניו, ולמען חינוכם של בניו, חזר בשנת תרפ"ד לגור בקשאנוב. כמה שנים לאחר מכן חלה ר' הירש לייב קשות בסרטן,

• המשך בעמוד הבא •

גאליציה
זמנים
לשבת

ערב שבת
פקודי

שבת
החודש
השפ"ה

גליון
13

מהדורה
מודפסת

מכתב למערכת - גליון 10

בגליון של פרשת משפטים שעל"ט עשו חסד של אמת, לשום שם ושארית להאי גברא יקירא החסיד ר' קלמן שאול ווילנער ז"ל שזכה לשרת בקודש אצל האי סבא קדישא הרה"ק מהוסיאטין זי"ע ולא נשאר ממנו זש"ק. והביאו כמה ניגונים ששרו בהוסיאטין. הניגון הראשון "על הכל", מהנכון להעיר שאכן

הרה"ח ר' יצחק שאטלאנד ז"ל

זימרו חסידי הוסיאטין ניגון זה, אמנם מקורו מהרה"ח ר' אביש מאיר [בראנדסדארפער] ז"ל המשורר אצל הרה"ק מצאנז זי"ע. מצורף הקלטה (03-01) מפי הרה"ח ר' יצחק שאטלאנד ז"ל מוותיקי בית המדרש שנתסד על ידי הרה"ח ר' מענדל ראנד ז"ל על פי מנהגי

• המשך בעמוד הבא •

כ"ה אדר ש'טענדיג ה'ערן פ'ארציטישע ת'נועות לפ"ק

לכבוד ידידי העוסקים במלאכת הקודש לפרסם צלצלי שמע ששמעו ושזמרו אבותינו ורבותינו באסיפת החסידים בצל רבותיהם ואשר שרו בשיטבלעך במקומות מושבותיהם בהם שאבו חיות דקדושה. ומפעם לפעם ניגונים ותנועות ששרו בשאר מקומות פיזורי גלות עם ישראל "אשכנזי"שע ניגונים" וכדומה.

בזמן שכלל ישראל מקוים לזכות ל"משכו ידיכם מעבודה זרה" ורמזו בזה חסידים שנגינה הרי היא עבודה וכאשר תנועות הניגון זרה לאזן יהודי אז ה"עבודה" זרה, ראוי ומתאים להחזיק טובה לש"ב ר' בנימין הי"ו ואתו עמו יקירי בריך הכשרון שלהיו"ח שמעון צוקער ור' יצחק קרימילובסקי הי"ו העושים מלאכתם בנאמנות לזכות את הרבים בניגונים המתאימים לישראל בני מלכים.

• המשך מעמוד קודם - הרה"ח ר' הירש לייב הלוי באקאן ז"ל •

מיוחד במינו, אשר הושר על ידו עם ה'קאפעליא' לכבוד המאורע הגדול. המארש זכה כמובן להצלחה רבה בין בני העיר ושמעו יצא למרחקים. דבר זה מעיד על כשרונו הרב של ר' הירש לייב, שבחרו בו לשמש כמשורר ומלחין, למרות גילו הצעיר. עשרים ושמונה שנים לאחר מכן,

לקראת מעמד ברכת החמה בשנת תרפ"ה, ר' הירש לייב שהיה אז החזן בקשאנוב שורר שוב את אותו מארש

מיוחד ובתוספת פאל שהוסיף לכבוד המעמד, ומני אז המארש הושר רבות בפי החסידים, תושבי קשאנוב זכרו שהבחורים היו מתאספים ב'חדר שני' על יד בית המדרש ומזמרים יחד בחדווה את המארש העליז. לפניכם הניגון מנוגן מתוך התווים בכתב ידו של המלחין (02-01). ולפניכם הניגון מפי בנו יצחק ע"ה (02-01).

ניגון נוסף אשר נביא לפניכם הוא יצירה מיוחדת ללכה דודי אשר ר' הירש לייב חיבר בימי צאנז' ונשתיר בתווים בכתב

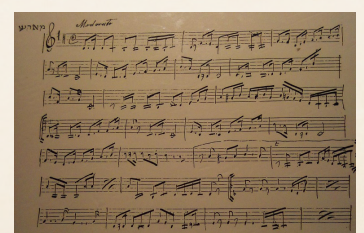
ולאחר כמה חדשים בהם נסע לטיפולים בברלין, הוא הבין שזמנו קצוב. הוא ביקש לחזור לקשאנוב, ובד' ניסן תפר"ח נפטר שם. יהא זכרו ברוך.

ובית הלוי נעימות יזמרו

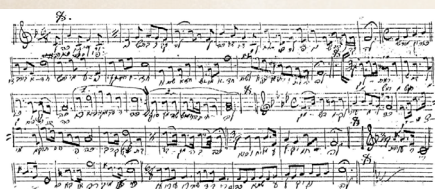
יצירותיו של ר' הירש לייב כוללות מאות יצירות, וביניהן וואלסים, ניגוני שמחה, ניגוני התעוררות, ויצירות נוספות. חלקן יצירות מורכבות מאוד שמכתבו לביצוע מקהלה מקצועית, אשר בזמנים מסוימים מנתה עד שמונים חברים! ניגונים רבים שהלחין נפוצו במהרה ברחבי גאליציה ופולין, ומוצאים אנו כי הם הושרו בחסידות שונות ובעירות רבות. עקב היקף האדיר של אוצרותיו, ביריעה זו נתמקד בלחנו אשר ידועים בבירור שהולחנו בזמן מגוריו בצאנז בין השנים תרנ"ה-תרס"ה. ניגונים אלו, נשתמרו על ידי בנו יצחק ע"ה מתווים בכתב ידו של ר' הירש לייב, אותם הוא שלח לידידיו וכך ניצלו משואת אירופה.

מארש קידוש החמה

בה' ניסן שנת תרנ"ז, כשהתגורר בצאנז והיה בן 22, התקיים מעמד ברכת החמה ברוב עם, כאשר כל בני העיר התאספו לברך את ברכת "עושה מעשה בראשית" על תחילת מחזור החמה. לאותו מעמד מרגש, שחוזר על עצמו אחת לעשרים ושמונה שנים, הלחין ר' הירש לייב מארש יצירת

מארש קידוש החמה בכתב ידו של ר' הירש לייב באקאן ז"ל

תווי הלכה דודי' שחיבר בצאנז בכתב ידו של ר' הירש לייב באקאן ז"ל

הוא לפניכם מנוגן ע"י כלי נגינה מתוך התווים (02-03)

ולסיום נביא וואלס אשר מושר בחצה"ק באבוב רבות ואין ידוע מתי ר' הירש לייב חיברו, ניגון זה מיוחד במינו בתנועותיו המשתפכים, לפניכם הניגון מפי חסידי באבוב (02-04) ולפניכם הניגון מתוך האלבום 'עת רקוד'.

צאנו וראפשיץ, שמזמר הניגון ולאחר השירה אומר שהניגון מר' אביש מאיר ז"ל,

ושהרה"ח ר' יעקב ישראל קנעלער ז"ל [אחד מבעלי התפילה בביהמ"ד של בתי ראנד] היה מזמר הניגון על רגליו צדיקים, ואף שידע שר' יעקב ישראל נמנה בין המקורבים של הרה"ק מהוסיאטין ז"ע מ"מ רגיל היה לומר שניגון זה מר' אביש מאיר ז"ל ואף יתכן ששמע כן מר' יעקב ישראל בעצמו. עוד מזמר ר' יצחק ז"ל מצורף הקלטה (03-02), ניגון שהיה מזמר ר' יעקב ישראל קנעלער על לכה דודי ניגון מר' אביש מאיר כפי שניתן לשמוע (03-03) מפי הגה"ח ר' דוד נתן לעזער ז"ל מקראקא - ניו יארק מח"ס מכתם לדוד מוותיקי חסידי שינאווא וסטראפקוב שהכיר את ר' אביש מאיר ומעיד שהניגון ממנו. נדמה לי ששמעתי לפני כמה שנים שראשית התקרבותו של ר' יעקב ישראל להוסיאטין היה בימי

הרה"ח ר' יעקב ישראל קנעלער ז"ל

מגוריו בעיר וויען, ומבית אביו לא נמנה על חסידי הוסיאטין ואכן אביו הרה"ח ר' אהרן שמואל ז"ל מגיד בעיר בראד ובכמה עיירות חשובות, בהקדמת ספרו מנחת מרחשת מביא כמה צדיקים שזכה לבקר בהיכל קדשם ה"ה: הרה"ק מגיד מטריסק, הרה"ק ר' לייבל איגר מלובלין, הרה"ק ר' צדוק הכהן מלובלין, הרה"ק ר' דוד משה מטשארטקוב ז"ע. עוד ראוי לציין שהחזן בעיר צאנו משך שנים רבות הרה"ח ר' משה אפרים גאטליב ע"ה היה חתנו של ר' אהרן שמואל קנעלער [אבי ר' יעקב ישראל] ויתכן שניגון זה הגיע דרכו אל גיסו ר' יעקב ישראל.

טרם אמשיך בראיות ברצוני להבהיר שמכך ראיות כאלו אין מקום לבנות רק על דברי קבלה ובנידון דידן ידוע לכל מכירי הרה"ח ר' יצחק שאטלאנד ז"ל שנחשב לבר סמכא ולא היה אומר דברים אלו אם לא קבלם מאנשים נאמנים שלא חסרו אנשים כאלו בין זקני חסידי צאנו בירושלים של מעלה. יתכן שש מע כן מפי חותנו הרה"ח ר' מענדל בריקטא ז"ל שהיה רגיל לבקר אצל הרה"ח ר' בצלאל קעללער ז"ל המכונה בפי זקני ירושלים "ר' בצלאל חזן" אשר זכה להיות משורר אצל הרה"ק הדברי חיים מצאנו ז"ע בימי עלומיו תחת דגלו של ר' אביש מאיר ויתכן שר' יצחק שמע את זה מר' בצלאל בעצמו. ועל סמך דבריו ניתן לצרף ראיות וסימוכים כדלהלן:

הרה"ח ר' שניאור אייזנבאך ז"ל שהיה מזמר כמה ניגונים מר' אביש מאיר אותם קיבל מר' בצלאל קעללער ז"ל מצאנו - ירושלים הנזכר, ומהרה"ח ר' הערש קאלטער ז"ל מפשעווארסק - ירושלים, אף הוא מזקני חסידי שינאווא שניגוני ר' אביש מאיר היו שגורים על פיו.

ביום ב' ניסן תשע"ו זכיתי לקבל פני הישיש המנוח אציל הרוח ר' הערשל שטערנהיים ז"ל מליזענסק וזימר לפני ניגון זה שקיבל מאביו הרה"ח ר' יצחק טארים הי"ד [שינוי שמות המשפחה מפני המלחמה]. ר' יצחק היה מחסידי הרה"ק מקאלאשיץ הי"ד ובצעירותו שימש את הרה"ק ר' צבי הירש מרודניק זצ"ל נכד הרה"ק בעל דברי חיים מצאנו ז"ע [ואף קרא לבנו ר' הערשל ז"ל על שמו] ואביו ר' אברהם משה טארים מבילגורייא עוד נסע להרה"ק מצאנו [כן נדמה לי ששמעתי מפי ר' הערשל וכן מצאתי שרשם ידידי ספרא רבא ר' אלחנן זאב פריעדמאן הי"ו בשמו]. ניגוני ר' אביש מאיר היו שגורים על פי ר' הערשל כפי שקיבל מאביו ז"ל, ניגונים יקרי ערך ויקרי מציאות דוגמת הניגון "לא תחמוד" שחיבר ר' אביש מאיר שעד שנתפרסם בעתיקין לפני כמה שנים היו בעולם יחידים שהכירו הניגון. מצורף הקלטת הניגון מפי ר' הערשל ז"ל (03-04)

גם הרה"ח ר' יצחק ברוין ז"ל מווייצען היה מזמר ניגון זה, [ידוע לי על עוד ניגון מר' אביש מאיר שהיה מזמר]. ר' יצחק היה מתלמידי הגה"ק מגאלאנטא שניגוני ר' אביש מאיר היו שגורים על פיו ובפי בני ישיבתו הקדושה. יצוין שזקינו הרה"ח ר' משה ברוין ז"ל היה מחסידי הרה"ק משינאווא ז"ע ויתכן שקיבל ניגון זה ממנו. גם הרה"ח ר' חיים יהושע פשעמיש ז"ל מחסידי הרה"ק מקאלאשיץ זצ"ל הי"ד היה מזמר ניגון זה [חסר פאל].

בנוגע לזה שהניגון הושר בפי ר' קלמן שאול שהיה ריע נאמן לר' יעקב ישראל קנעלער, לעת עתה לא עלה בידי לברר אם הושר בבית מדרשו של הרבי מהוסיאטין בווייען או בחצר קדשו בהוסיאטין, ואף יתכן שהחלו לזמר אותו בארה"ק מפי ר' יעקב ישראל שזכה לשמש כשליח ציבור בבית מדרשו של הרה"ק מהוסיאטין בתל אביב. גם נכון לציין שבעיר בערשט, עיירת מולדתו של ר' קלמן שאול כיהן הרה"ק ר' מרדכי מ'בערשט הי"ד נכד הבני יששכר, וידוע שהוא נסע לשינאווא. גם ממנו ידוע לי על ניגון אחר שהיה מזמר על ממקומך שמקורו מר' אביש מאיר.

ניגון זה שרו בחצר הרבי האחרון מדזיקוב זצ"ל הי"ד על מלך רחמן ביו"ט [מצורף מפי הרה"ח ר' יוסף קויפטיל ז"ל שזכה לשורר אצל הרבי מדזיקוב (03-05) ובחג השבועות על אתה נגלית, הנה עוד הקלטה מפי אחד משרידי חסידי דזיקוב (03-06).

עוד ידי נטויה להעיר על עוד ניגונים המיוחסים לר' אביש מאיר ז"ל שמצאו את מקומם בגליונות עתיקין ולעת עתה אסיים בברכה לכל העוסקים, הנהנים והנושאים בעול בגליונות אלו ברוכים אתם לה' יעזור השי"ת שנזכה כולנו לקבל שבתות מתוך רוב שמחה ומתוך עושר וכבוד וכו' ולמועדים ולרגלים אחרים הבאים לקראתנו לשלום שמחים בבנין שלם.

ידידכם דושה"ט

דוד מאיר ישראל רוס

ג'ה'ק'י'ן

ערב שבת
פקודי

שבת
החודש
השפ"ה

גליון
13

מהדורה
מודפסת